

LIKABEHANDLINGSPLAN

ÖSTERGÅRDSSKOLAN

Upprättad: 2009-11-10

Reviderad: 2016-11-09

Gäller till: 2017-11-09

Fastställd av:

Rektor

Personal

Skolråd

Innehållsförteckning

Kort om skolan	s. 3
Vision	s. 4
Lagen	s. 4
Definitioner	s. 7
Förväntansdokument	s. 8
Östergårdsskolans handlingsplan avseende mobbning och kränkande behandling	s. 10
Östergårdsskolans Trygghetsteam s. 12	
Skolans kartläggning, målsättning, åtgärder och utvärdering	s. 13
Östergårdsskolans förebyggande åtgärder för att stoppa kränkande behandling, trakasserier och diskriminering	s. 17
Litteraturltips	s. 20
Viktiga telefonnummer och e-adresser	s. 21
Utredning vid kränkande behandling eller misstanke om kränkande behandling bilaga 1	

Kort om skolan

Östergårdsskolan, som byggdes 1984, är en F-6 skola med fn 273 barn i grundskolan och i förskoleklassen samt 8 barn i särskolan. Skolan finns i norra delen av Skurups tätort med en härlig utemiljö och närhet till grönområden, stora lekytor och gräsplaner.

På Östergårdsskolans strävar vi efter att varje elev ska nå sin fulla potential under sin skoltid. Varje elev ska känna att de står i centrum för sitt egna lärande. Det ska vara lustfyllt att lära och det gör eleverna bäst genom att känna sig trygga i skolan. De ska känna att det är naturligt att prata med all personal i skolan och att de har rätt att föra fram sina åsikter kring det som berör dem. Östergårdsskolan är en mångkulturell skola vilket ger eleverna förståelse och tolerans för att alla är olika och kommer från olika bakgrunder men mänskovärdet är detsamma.

Vi ska utbilda våra barn så att de får en beredskap inför framtiden bestående av:

- Social kompetens
- Förmåga att tillgodogöra sig kunskaper
- Samspela med andra
- God självförlit
- Förståelse för sitt eget lärande
- Vilja att lära sig mer

Vision

Östergårdsskolan präglas av respekt för människors olikheter. Skolan ska vara en trygg miljö för alla, fri från diskriminering och kränkande behandling. Alla som arbetar på Östergårdsskolan ska arbeta aktivt för att främja likabehandling.

Lagen

Lagarna kräver att det är nolltolerans mot kränkningar i skolan. Det finns två lagar som ska skydda eleverna från kränkningar, diskriminering och trakasserier i skolan; skollagen (6:e kapitlet) och diskrimineringslagen. Lagarna gäller alla skolformer som lyder under skollagen.

Bakgrunden till lagstiftningen är att flera myndigheter och organisationer, som t.ex. BRIS (Barnens Rätt i Samhället), uppmärksammade att kränkningar i skolan var ett stort problem. Det finns också internationella löften som Sverige givit och som delvis uppfylls genom den här lagstiftningen. Ett sådant löfte är att Sverige ska leva upp till kraven i barnkonventionen. Ytterligare en anledning till lagstiftningen var att det tidigare drivits flera skadestandsprocesser som misslyckats – dvs. när barn och elever vänt sig till en domstol för att få rätt mot skolans ägare.

Barn- och elevombudet övervakar tillsammans med Skolinspektionen reglerna i skollagen som gäller kränkande behandling och Diskrimineringsombudsmannen övervakar diskrimineringslagen. Tidigare reglerades detta i den så kallade barn- och elevskyddslagen.

Skollagen

Enligt 6:e kapitlet i skollagen så ska skolans huvudman se till att skolorna:

- Bedriver ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever.

- Vidtar åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.
- Varje år upprättas en plan mot kränkande behandling (det som i lagtexten kallas årlig plan). Den ska till exempel innehålla en översikt över de åtgärder som krävs för att förebygga och förhindra kränkande behandling. Dessutom ska barn och elever engageras i arbetet med att ta fram planen.
- Lever upp till den så kallade handlingsplikten. Den innebär att så snart förskolan eller skolan får kännedom om att ett barn eller en elev känner sig utsatt för kränkande behandling så måste de agera och utreda vad som hänt. Den skyldigheten gäller inte bara vid mobbning, utan så snart en elev utsatts för en kränkning. Skolan måste också göra allt de kan för att det inte ska hända igen.

Det finns också ett direkt förbud för vuxna i skolan att kränka ett barn eller en elev – till exempel ge nedsättande kommentarer, hota eller använda våld. Som lärare har du också en skyldighet att skapa en trygg miljö i skolan, vilket ibland kan innebära att du måste använda dig av disciplinära åtgärder, till exempel visa ut en elev från resten av en lektion. Även om det ibland kan upplevas som kränkande för en elev, så är det inte en kränkning i lagens mening (skollagen kapitel 5, § 6).

Diskrimineringslagen

Det finns sju så kallade diskrimineringsgrunder. Diskrimineringsgrunderna är centrala i diskrimineringslagstiftningen då diskriminering eller trakasserier alltid måste kunna kopplas till dessa (gäller ej sexuella trakasserier). Diskrimineringsgrunderna är följande:

- **Etnicitet:** man tillhör en grupp av personer som har samma hudfärg, nationella eller etniska ursprung.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** åskådningar såsom kristendom, islam, buddism, ateism och agnosticism, men *inte* exempelvis rasistiska övertygelser. Även etiska och filosofiska värderingar som inte har samband med religion faller utanför, liksom politiska åskådningar.
- **Kön:** man eller kvinna. Det biologiska kön som registrerats för en person vid födelsen, eller det kön som senare fastställts för henne eller honom, enligt folkbokföringsregistret.
- **Sexuell läggning:** homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning.

- **Funktionshinder:** varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått, eller kan förväntas uppstå.
- **Ålder:** uppnådd levnadslängd.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** någon identifierar sig inte som kille eller tjej, eller genom hur han/hon klär sig eller på annat sätt visar uttryck för att vilja tillhöra ett annat kön. Det handlar om olika sätt att förhålla sig till könsidentitet och könsuttryck och inte om sexuell läggning.

Enligt diskrimineringslagen ska skolans huvudman, dvs. rektor, se till att varje verksamhet (till exempel förskola eller skola):

- Arbetar målmedvetet för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, ålder, könsöverskridande identitet eller uttryck eller sexuell läggning. Det innebär att skolorna ska arbeta aktivt för att ingen ska bli diskriminerad eller trakasserad.
- Arbetar aktivt för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev utsätts för trakasserier som har samband med någon av ovanstående diskrimineringsgrunder.
- Varje år upprättar en likabehandlingsplan som innehåller en översikt över det som behövs göras för att främja lika rättigheter och möjligheter för barn och elever, dels förebygga och förhindra trakasserier.

Om en elev har blivit utsatt för kränkande behandling, diskriminering eller trakasserier och berättat det för någon vuxen på skolan, måste denne göra allt för att ta reda på vad som hänt och förhindra att det händer igen. Om skolan inte gör det kan skolans huvudman, dvs. rektor, i yttersta fall bli skyldig att betala skadestånd. Skadeståndet ska vara en kompensation till den som utsatts, men ska också göra så att skolorna arbetar mer aktivt förebyggande mot kränkande behandling. Det är Barn- och elevombudet (BEO) och Diskrimineringsombudsmannen (DO) som driver skadeståndsärendena. När det är DO som driver ärendet kallas skadeståndet för diskrimineringsersättning.

Mer om skollagen och diskrimineringslagen kan man läsa på Barn- och elevombudets hemsida.

Länk <http://www.skolinspektionen.se/sv/BEO/>

Definitioner:

Diskriminering

Är när skolan behandlar en elev sämre än andra elever. Diskriminering kan vara antingen direkt, indirekt, aktiv eller passiv.

Direkt/ indirekt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att en elev missgynnas och det har en direkt koppling till exempelvis elevens kön (t.ex. skolan anordnar en fotbollsturnering där endast killar får medverka).

Med indirekt diskriminering menas att skolan diskriminerar elever genom att behandla alla lika (t.ex. att alla elever serveras samma mat).

Aktiv och passiv diskriminering

Aktiv diskriminering är när någon diskriminerar någon genom att handla på ett visst sätt.

T.ex. "B får vara kvar i en annan klass när vi ska vandra i skogen, för där kan man inte köra hennes rullstol."

Passiv diskriminering är när man diskriminerar någon genom att låta bli handla, t.ex. "Det är inte lönt att fråga A. Han förstår ändå inte svenska."

Kränkande behandling

Kränkande behandling kan t.ex. vara *fysisk* (t.ex. slag, knuffar), *verbal* (t.ex. hot, öknamn), *psykosocial* (utfrysning, blickar, alla går när man kommer), *finnas i texter och bilder* (t.ex. lappar, fotografier, sms, mms, msn och meddelanden på olika webcommunities som t.ex. Instagram, Kick och Skype), *materiell* (t.ex. förstörelse av kläder, böcker etc.)

Digitala kränkningar/mobbning på nätet

När/om det kommer till skolans kännedom att det förekommit kränkning av elev via nätets olika sidor eller via mobiltelefon, hanterar skolan detta enligt den arbetsgång som fastlagts för kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering.

Det kan även förekomma uppträdande som utan att ha någon koppling till någon särskild diskrimineringsgrund, kränker en elevs värdighet. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte är mobbning. Dan Olweus (2010) menar att den utsattes upplevelser måste tas på allvar. En kränkning är ett uttryck för makt och förtryck. Det kan äga rum vid enstaka tillfällen och/eller vara systematiska och återkommande.

Trakasserier

Trakasserier är behandling som kränker en elevs värdighet och som har koppling till de sju diskrimineringsgrunderna som är kön, etnisk tillhörighet, religion och annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning, ålder.

Förväntansdokument

Detta kan du förvänta dig av skolläningen:

- se till att all personal, alla elever och vårdnadshavare känner till att diskriminering och kränkande behandling inte är tillåten på skolan
- se till att det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja alla elevers lika rättigheter samt att motverka diskriminering på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder, könsöverskridande identitet och uttryck, ålder samt kränkande behandling
- att årligen upprätta, utvärdera och revidera en likabehandlingsplan i samarbete med personal och elever
- se till att utredning görs och att åtgärder vidtas om skolan får kännedom om att diskriminering eller kränkande behandling förekommer
- se till att skolpersonal har gemensamma rutiner för hur de dokumenterar anmäld/upptäckt diskriminering och kränkande behandling samt de åtgärder som vidtagits

- att de som tillfälligt vistas på skolan blir informerad om de ska anmäla till skolans personal vid misstanke om diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Förväntningar människor emellan skall vara ömsesidig, därför kan Ni alltid förvänta Er av Östergårdsskolans personal:

Att vi

- delger vilka förväntningar som finns och vad som gäller för arbete på Östergårdsskolan
- har ett trevligt bemötande mot barn och vuxna präglat av respekt och hänsyn
- ser alla barn utifrån sina förutsättningar och behov
- ger barnen god arbetsro
- agerar som goda förebilder
- strävar efter att förbättra och vårda språkbruket
- i skolan har en levande likabehandlingsplan som revideras varje år
- kontaktar hemmet då det känns angeläget
- vuxna alltid är närvarande på rasterna
- prioriterar säkerhet såväl i vår inne – som utemiljö
- verkar för ett aktivt elevråd och klassråd
- alltid välkomnar er föräldrar att besöka/delta i vår verksamhet

Våra förväntningar på Er föräldrar:

Att ni

- närvarar på utvecklingssamtal och föräldramöte
- engagerar Er tillsammans med Era barn i ev. hemuppgifter
- ser till att Ert barn kommer väl förberett för sin skoldag (utrustning, kläder)
- lämnar aktuella lämnings- och hämtningstider för Ert barn
- respekterar personalen och barnens arbetstider och ser till att Era barn kommer i tid
- deltar i upprättande av Östergårdsskolans likabehandlingsplan
- anmäler om Ert barn är sjukt, eller annan frånvaro
- är försiktiga med att förmedla negativa känslor till Ert barn, det mesta kan vi vuxna lösa utan att oroa barnen

Detta förväntar vi oss av dig som elev på Östergårdsskolan:

Du

- alltid visar andra barn och vuxna hänsyn och respekt
- aldrig utsätter något barn eller vuxen för obehag eller fara
- alltid tänker på att använda ett vårdat språk
- tar ansvar genom att vårda miljön både ute och inne
- tar ansvar för Dina arbetsuppgifter och ev. hemuppgifter
- följer de regler som vi tillsammans utarbetat

Skolans material är också Ditt material – var rädd om det!

Östergårdsskolans handlingsplan avseende mobbning och kränkande behandling.

Arbetsgång vid misstanke om kränkande behandling, trakasserier och/eller diskriminering

All personal på skolan har skyldighet att reagera omedelbart då de får kännedom om att en elev kan vara utsatt för trakasserier eller kränkande behandling av andra elever. Följande ska ske:

- Direkt tillsägelse till berörd/a elev/er.
- Samtal med de inblandade och den/de som observerat händelsen.
- Samtal med vårdnadshavare.
- Personalen fyller i en särskild blankett för kränkande behandling och diskriminering och lämnar till rektor.
- Rektor informeras om ärendet.
- Rektor startar en utredning av händelsen samt informerar huvudmannen. Denna utredning kan leda till att det blir aktuellt att även utreda de inblandade elevernas stödbehov och utarbeta åtgärdsprogram. I kapitel 3 § 6§ 6-12 i skollagen (2010:800) finns det bestämmelser som rör utredningen av elevers stödbehov och åtgärdsprogram.
- Rektor kan delegera till Trygghetsteamet att utreda ärendet. Trygghetsteamet dokumenterar i så fall händelsen och arbetar vidare med ärendet, bland annat genom enskilda samtal och uppföljningssamtal. Minst två vuxna deltar i dessa samtal – en leder samtalet och en antecknar. Vårdnadshavare informeras om samtalet samma dag. Klasslärare, vårdnadshavare och rektor informeras av Trygghetsteamet om hur arbetet fortskrider. Trygghetsteamet gör en bedömning om det föreligger en

mobbingssituation. Om så inte är fallet återlämnas ärendet till klassläraren för vidare samtal och eventuella åtgärder.

- Trygghetsteamet informerar rektor angående ovanstående.
- Om trygghetsteamet inte kan bidra med en lösning inom en månad lyfts problemet till elevhälsan som vidtar lämpliga åtgärder, som till exempel möte med elev och vårdnadshavare.
- Vid allvarliga fall av trakasserier och/eller kränkande behandling kan det bli aktuellt med disciplinära åtgärder gentemot de elever som har utfört kränkningarna. Exempel på tillåtna åtgärder är tillfällig utvisning, skriftlig varning, tillfällig omplacering och avstängning.

Misstanke om mobbing

- Vid misstanke om mobbing anmäler vederbörande personal, vårdnadshavare eller elev detta till klasslärare eller trygghetsteamet. Elev har också möjlighet att via en låst brevlåda på skolan, vilket töms regelbundet av trygghetsteamet.
- Efter anmälan fyller klassläraren eller trygghetsteamet i en speciell blankett.(se bilaga 1)
- Trygghetsteamet gör en bedömning av om det föreligger mobbingssituation. Om så inte är fallet återlämnas fallet till klassläraren för eventuell åtgärd avseende trakasserier/konflikter*. Om mobbingssituation föreligger sker åtgärder enligt nedan

*(Konflikt är en interaktion mellan minst två parter där minst en part har önskemål som känns för betydelsefulla för att släppas och upplever möjligheterna till sina önskemål blockerade av motparten.)

Mobbing

Trygghetsteamet utser två representanter att ta hand om fallet.

- Fakta samlas in kring ärendet.
- Representanter samtalar enskilt med den mobbade. De vuxna lovar stöd och hjälp tills mobbingen upphört.
- Representanter samtalar med mobbaren, om det är flera samtalas en i taget. Samtal sker samma dag, utan att eleverna ges möjlighet att träffas och de genomförs enligt en strukturerad ordning.
- Direkt efter samtalen kontaktas vårdnadshavaren till samtliga berörda för information om samtalen och för en diskussion kring fortsatta samarbete mellan skola och vårdnadshavaren.

Vuxen/barn

- En anställd som upplever att en kollega kränker ett barn ska samma dag prata med den som agerat tvivelaktigt.
- Rapportera kränkning till rektor inom 24 timmar.
- Vid upprepade kränkningar kontaktas rektor direkt. Rektor utreder vad som hänt. De samtalar med berörd elev i förälders närvaro och kontaktar personalavdelningen. Om så bedöms kontaktas polismyndigheten och arbetsmiljöverket.

Uppföljning

Enskilda uppföljningar med samtliga berörda sker inom en vecka. Ytterligare uppföljningar sker efter behov.

Vid återfall under terminens gång kallas berörda elever och deras respektive vårdnadshavare till enskilda samtal med representanter från trygghetsteamet samt rektor. Rektor är sammankallande.

Uppföljningen av ärendet kan leda till att socionom kopplas in. Även en kontakt med BUP kan upprättas med föräldrars godkännande beroende på ärendets art.

Samtliga samtalstillfällen dokumenteras. Dokumenten är sekretessbelagda och förvaras inlåsta.

Handlingsplanen skall gemensamt följas upp och utvärderas en gång per år av samtliga rektorer och mobbingteam.

Östergårdsskolans Trygghetsteam

Trygghetsteamet består av:

Sven Severin, lärare

sven.severin@skolan.skurup.se

Lena Norlinder, lärare

lena.norlinder@skolan.skurup.se

[Anna Barup, fsk](#)

anna.barup@skolan.skurup.se

Andreea Banea, lärare

andreea.banea@skolan.skurup.se

Hanna Mårtensson, lärare

hanna.martensson@skolan.skurup.se

[Torbjörn Wiberg, fritidspedagog](#)

torbjorn.wiberg@skolan.skurup.se

[Annika Jarl, barnskötare](#)

annika.jarl@skolan.skurup.se

Per-Herbert Andersson, lärare

per-herbert.andersson@skolan.skurup.se

Vi nås även på telefonnummer: 0411-536178

Klassläraren informerar på föräldramöten om Trygghetsteamet och hur teamet arbetar med ärenden.

Teamet träffas en gång per månad, diskussioner förs kring förebyggande arbete, rutiner, och ev. aktuella händelser. De granskar ev. upprättade handlingsplaner för utredning/dokumentation gällande misstanke om kränkande behandling/trakasserier. Teamet sammankallas även vid akuta situationer.

Skolans målsättning, kartläggning, analys och åtgärder

Vi kartlägger och analyserar om det förekommer diskriminering eller kränkande behandling på Östergårdsskolan och hur våra elever upplever den fysiska och psykosociala miljön. Genom kartläggningen ser vi hur vårt arbete kan förändras och förbättras. Detta gör vi som grund för att alla barnen på Östergårdsskolan ska ha det bra och trivas här.

Kartläggningen går till så här:

- Spontana uppfångade samtal under rastverksamhet och lektionstid. Ansvar: all personal på skolan
- Enkät till elever, personal och vårdnadshavare, där resultaten granskas och värderas på olika nivåer och leder till olika förbättringsåtgärder. Läs mer på Skurups kommuns hemsida (http://www.skurup.se/import_1210)
- Enkät till elever och personal (fr.o.m. hösten 2010, en ggr/läsår). Utvärdering sker efter utförd kartläggning. Ansvar: Rektor
- Samtal om trivsel och kamratskap på samtliga utvecklingssamtal, dvs. 2 ggr/läsår. Ansvar: klassläraren
- Östergårdsskolans Trygghetsteam sammanställer och kartlägger den information som elever, föräldrar eller skolpersonal förmedlat 1 ggr/läsår
- Regelbundna klassråd

Område som kartläggs:

Kön

Skolan ska förebygga och förhindra könsdiskriminering och trakasserier som har samband med kön liksom sexuella trakasserier av elever. Trakasserier som har samband med kön kan vara utfrysning, förlöjligande och skämt kopplade till en elevs könstillhörighet. Sexuella trakasserier kan ta sig uttryck i sexualiserat språkbruk, tafsande eller visning av pornografiskt material. (UrHandledning för likabehandling, 2008.)

Mål

All verksamhet på Östergårdsskolan ska genomsyras av ett könsperspektiv för att öka jämställdheten. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller kränkande behandling på grund av kön.

Etnisk tillhörighet

Med etnisk tillhörighet menas att någon tillhör en grupp personer med samma nationella eller etniska ursprung, ras eller hudfärg. Var och en har rätt att bestämma sin egen tillhörighet. (UrHandledning för likabehandling. 2008)

Mål

På vår skola ska alla elever oavsett etnisk eller kulturell tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter.

Inga elever ska bli utsatta för diskriminering eller kränkande behandling på grund av etnisk eller kulturell tillhörighet.

Religion och annan trosuppfattning

Religionsfriheten är skyddad såväl i internationella konventioner som i den svenska grundlagen. Begreppet annan trosuppfattning innefattar uppfattningar som har sin grund i eller samband med en annan religiös åskådning t.ex. buddism, ateism eller agnosticism. (UrHandledning för likabehandling. 2008)

Mål

Undervisningen i skolan ska vara icke-konfessionell. Skolan ska i möjligaste mån underlätta för den enskilde eleven att följa sin tro.

Funktionshinder

Funktionshinder kan vara såväl fysiska som psykiska eller intellektuella. Som funktionshinder räknas både det vi kan se (t ex rullstolsbundna) och det som vi inte upptäcker lika lätt (allergi och neuropsykiatriska funktionshinder som t.ex. ADHD och dyslexi). (UrHandledning för likabehandling. 2008)

Mål

Alla barn/elever på Östergårdsskolan ska uppleva att de har lika rättigheter under sin vistelse på skolan.

Sexuell läggning

Sexuell läggning avser homosexualitet, bisexualitet och heterosexualitet. Homofobi är en ideologi som står för en stark negativ uppfattning av homosexualitet och bisexuella människor. (UrHandledning för likabehandling. 2008)

Mål

Östergårdsskolan ska arbeta för förståelse för olika sexuella läggningar. Inga elever ska känna sig utsatta för diskriminering eller kränkande behandling på grund av familjebild eller sexuell läggning.

Ålder

Elever får inte diskrimineras eller trakasseras i skolan på grund av ålder, vare sig det handlar om deras egen ålder och/eller vårdnadshavarnas ålder. (UrHandledning för likabehandling. 2008)

Mål

Eleverna på Östergårdsskolan ska få ökat ansvar med stigande ålder/mognad. Ansvar: Östergårdsskolans pedagoger

Alla elever/barn ska känna sig trygga när elever/barn i varierad ålder umgås under skoldagen.

Könsöverskridande identitet eller annat uttryck

”Diskrimineringsgrunden omfattar de flesta transpersoner. Transpersoner är ett paraplybegrepp som används om människor som på olika sätt bryter mot samhällets normer kring könsidentitet och könsuttryck – mot föreställningar om hur kvinnor och män, pojkar och flickor förväntas vara och se ut. Transpersoner kan till exempel vara transvestiter, intersexuella (personer som fötts med oklar könstillhörighet) eller inter- och transgenderpersoner (personer som definierar sig bortom kön eller utanför de traditionella könsidentiteterna). För att omfattas av diskrimineringskyddet måste personens könsöverskridande identitet eller uttryck uppfattas av andra, men det krävs inte att den som diskriminerar känner till begreppen. Diskrimineringsgrunden har inget samband med sexuell läggning. Personer med könsöverskridande identitet eller uttryck kan vara såväl homo-, bi- som heterosexuella. Observera även att transsexuella personer omfattas av diskrimineringsgrunden kön.” (DO, BEO & Skolinspektionen sid. 15)

Mål

Eleverna på Östergårdsskolan ska bli respekterade för den könsidentitet de upplever sig ha.

Studieklimat och studiemiljö

Skolan bör redovisa särskilda åtgärder för att skapa en fysisk och psykosocial studiemiljö som lämpar sig för alla elever. (UrHandledning för likabehandling 2008)

Mål

Att alla elever ska tillgodogöra sig undervisningen på bästa sätt.

Kränkande behandling

Begreppet ska täcka in alla beteenden som en elev upplever som kränkande, men som saknar koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan vara mobbning men även enstaka händelser som inte är mobbning. (UrHandledning för likabehandling 2008)

Mål

Alla elever/barn på Östergårdsskolan ska känna sig sedda och trygga. På Östergårdsskolan använder vi ett vårdat språk mot varandra. På Östergårdsskolan ska eleverns olikheter ses som en resurs.

Analys

Skolan

Under höstterminen läsåret 16/17 gjordes en enkät och en kartläggning som visar hur eleverna trivs på skolan och vilka platser som de känner sig trygga på och där de känner sig mindre trygga.

Resultatet visar att i stort sett alla elever trivs på skolan och har någon att leka med på rasterna. I stort sett alla barn känner sig oftast eller alltid trygga såväl i klassrummet som på rasterna. I stort sett alla elever känner att de kan prata med sin lärare eller någon annan vuxen på skolan. I stort sett alla upplever att de är en bra kompis och vågar säga ifrån om de ser någon blir retad.

Kartläggningen av den fysiska miljön visar en spretig bild av var barnen känner sig trygga respektive mindre trygga. På södersidan känner de sig trygga på de öppna ytorna men de känner sig lite mindre trygga inne i och runt skogen som omger skolan. Den är rolig att vara i men samtidigt känner de att de tappar kontakten med de vuxna som är ute på skolgården. De känner sig inte så sedda som på de öppna ytorna.

Den norra sidan är mer komplex. Den är svårare att överblicka för att där finns inte så många öppna ytor och skogen och buskaget går närmare skolan. Barnen tappar snabbare kontakten med de vuxna när de är inne i buskarna eller den vuxne försvinner runt en hörna. Däremot så upplever barnen att de har många roliga platser att vara på i skogen och på skolgården.

Som en åtgärd för att bli mer synliga för eleverna bär nu alla vuxna som är ute på rasterna gula västar så att eleverna lätt kan hitta en vuxen om de behöver få tag i någon.

Fritids

Största delen av barnen på skolan känner sig mycket trygga på fritids. Detta gäller både inomhus och utomhus. Största delen känner att de har någon att leka med och de känner också att de kan prata med fritidspersonalen eller någon annan vuxen när de behöver det. Största delen av barnen känner att de är bra kompisar och att de vågar säga till om någon blir retad eller att de tar kontakt med någon vuxen.

Största delen av barnen på fritids känner sig trygga på skolgården. På södersidan känner de sig speciellt trygga på den öppna skolgården men de känner att de tappar kontakten med de vuxna vid äventyrsbanan och backen. Därför fördelar sig personalen innan de går ut på ett sätt som förebygger känslan av att det inte finns vuxna i närheten.

På norrsidan känner sig största delen av barnen också trygga på skolgården. Här finns fler vinklar och vrår på skolgården så därför fördelar sig personalen mellan de två olika gårdarna som finns på norrsida.

Som en åtgärd för att bli mer synliga för eleverna bär nu alla vuxna som är ute på rasterna gula västar så att eleverna lätt kan hitta en vuxen om de behöver få tag i någon.

Östergårdsskolans förebyggande åtgärder för att stoppa kränkande behandling, trakasserier/diskriminering

Förebyggande arbete på skolnivå

Värdegrundsarbete

Personal på skolan arbetar mot att eleverna stärks i sin självkänsla och vågar stå för sina åsikter och värderingar. Där får alla ett gemensamt förhållningssätt och kan arbeta mot en gemensam värdegrund.

Trygghetsteamet

Se informationen: Östergårdsskolans Trivselgrupp sid. 10

Hela skolan-aktiviteter

Inför varje läsår planeras ett antal olika gemensamma aktiviteter för hela skolan. Dessa genomförs för att stärka sammanhållningen och för att alla elever ska lära känna varandra bättre. Olika typer av aktiviteter som förekommer är fadderdag (där våra fadderbarn i Benin står i centrum), idrottsdagar och musikalföreställningar.

Raster

På varje rast finns personal ute.

Skolråd/Matråd

Under terminerna träffas representanter från alla klasser och har skolråd/matråd ett flertal gånger. På skolrådet arbetar man både kommunövergripande och med frågor som rör skolan. Matrådet tar upp frågor som rör kost och hälsa och kan även påverka val av matsedel och innehållet i denna.

Fritids

Använder sig av många värderingsövningar och sociala lekar för att stärka gruppen och den enskilde eleven.

Förebyggande arbete på klassrumsnivå

Lärarna för regelbundna diskussioner med eleverna i sina klasser om hur man ska vara som en god kamrat. Det gäller att uppnå förståelse för att alla inte är lika och att ens kamrater inte alltid har samma uppfattning av verkligheten som jag har och det ska vara ok.

Fadderbarn

Förskoleklassen och åk 1 har ett fadderbarnssystem där den blivande förskoleklassens elever redan innan skolstarten besöker skolan och har en egen "fadder" som tar hand om dem och visar dem tillrätta. Under hela läsåret träffas de regelbundet vid t.ex. temaarbete, lek, grupparbete.

Klassråd

På klassrådet kan eleverna påverka och tycka till om sin situation i klassrummet. Det förs också vidare till skolrådet som i sin tur kan påverka i kommunen genom BUF-representanter (Barn- och Ungdomsfullmäktige)

Förebyggande arbete på individnivå

IUP/Utvecklingssamtal

En gång/termin träffar klassläraren varje elev med dennes vårdnadshavare/na. Där samtalar man om elevens utveckling och trivsel i skolan.

Litteraturtips

För personal och föräldrar:

- Mobbing och människovärde	Gunnar Höistad
- Vuxenkontakt och vuxenauktoritet	Karl Ljungström
- Mobbing i skolan	Karl Ljungström
- Vuxna stöttar varandra	Karl Ljungström
- Mobbing i skolan	Dan Olweus
- Utstött	Christina Thors

- Inneslutning och uteslutning

Marie Wrethander Bliding

Skönlitteratur vuxen/tonår

- Den osynlige Mats Wahl
- Hon går genom tavlan ut ur bilden Johanna Nilsson
- Ondskan Jan Guillou
- Var det så bra Lena Andersson

Skönlitteratur att läsa och diskutera med barn 6 – 11 år

- Pricken Magret Rey
- Billy och den rubinröda jackan Conny Möller
- Lene Lysmask Helena Olofsson
- Tilda, is och snö Carina Wilke
- Rädda Molly, rädda Vilda Carina Wilke
- Betty spegel m fl Carina Wilke
- Ensam krigare Eva Wikander
- Ensam med hajar Eva Wikander
- Världens elakaste fröken Petter Lidbec

Viktiga telefonnummer och mailadresser

BRIS- barnens hjälptelefon

Tel: 116111

BRIS Vuxentelefon-om barn

Tel 077-1505050

Barn och elevombudsmannen

Tel: 08-58608000
beo@skolverket.se

Diskrimineringsombudsmannen

Tel:08-12020700
do@do.se
www.do.se

Referenslista

DO, BEO & Skolinspektionen (2008) *Förebygga diskriminering och kränkande behandling. Främja likabehandling.*

Olweus, Dan (2010) *Mobbning i skolan – fakta och åtgärder*. Ur: Thors, Christina (red) Utstött – en bok om mobbning. Pedagogiska magasinets skriftserie, nummer 6.

Skolverket. (2011) *Utvärdering av metoder mot mobbning*. Rapport 353 Fritzes. Stockholm.

Skollagen